

Dosarul nr. 2ra-680/23
2-21178005-01-2ra-18052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Russu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Gumennaia a împotriva lui Dmitri Buga, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori pentru perioada august 2021-noiembrie 2021 și încasarea pensiei de întreținere a fostului soț,

împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, s-a admis apelul lui Dmitri Buga, reprezentat de avocatul Svetlana Moraru, și s-a modificat hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 01 decembrie 2021, Veronica Gumennaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dmitri Buga, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori pentru perioada august 2021-noiembrie 2021 și încasarea pensiei de întreținere a fostului soț.

În motivarea cererii a invocat că, la 10 martie 2021 a desfăcut căsătoria cu Dmitri Buga. Din căsătoria cu Dmitri Buga s-au născut trei copii: XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX.

A menționat că, viața în comun cu soțul a eșuat, deseori nu găsesc soluții comune. Se ceartă, iar starea permanentă de stres, influența negativ asupra sănătății

lor, și a educației copiilor. Relațiile între ei au fost tensionate, încât continuarea și păstrarea familiei a fost imposibilă, ceea ce a avut ca consecință desfacerea căsătoriei la Serviciul Stare Civilă s. Râșcani.

După divorț, locuiesc separat și nu duc gospodărie comună, pârâtul este plecat peste hotare la muncă în Germania. Inițial, pârâtul, de comun acord, achita lunar suma de 400 euro (echivalent aproximativ 8000 de lei) pentru întreținerea copiilor minori, însă deja de câteva luni nu dorește să contribuie la întreținerea materială a copiilor, fapt ce a determinat-o să se adreseze în instanța de judecată.

A comunicat că la moment, sunt într-o situație materială dificilă. Pârâtul nu-i acordă ajutor material, nu se interesează de copii, de mult timp nu i-a văzut. Luând în considerație prețurile la produse alimentare, serviciile comunale, precum și alte cheltuieli legate de dezvoltarea copiilor, îi vine foarte greu să-i întrețină de una singură. Adresările sale pentru susținere materială nu s-au soldat cu succes, iar faptul că este permanent plecat peste hotare și nu-i de găsit îi dă posibilitatea de a se eschiva de la obligația de întreținere a copiilor.

A susținut că, încasarea de la pârât a datoriei pentru lunile precedente este echitabilă și rațională, în mărime de 9 000 de lei lunar total pentru 4 luni, 36 000 de lei. A solicitat ca domiciliul copiilor să fie stabilit cu mama, iar din contul pârâtului să fie încasată pensia de întreținere pentru 3 copii.

Reclamanta a notat că, pârâtul lucrează în Germania de câțiva ani și acumulează un venit lunar aproximativ 40.000 - 50.000 lei, bani care erau folosiți pentru necesitățile familiei și copiilor. Locul de muncă, precum și mărimea salariului nu este cunoscută, de aceea încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu sau alte venituri este imposibilă. Acest fapt a determinat-o să solicite instanței de judecată încasarea pensiei de întreținere în sumă fixă.

A mai indicat că, în familie copiii nu au dus lipsă de nimic, or, după desfacerea căsătoriei nivelul de asigurare materială a copiilor urmează a rămâne același.

Reclamanta a specificat că, nu dispune de venituri lunare proprii, fiind în concediu pentru îngrijirea copilului, iar pârâtul are lunar venituri suficiente care ar permite acordarea ajutorului material lunar reclamantei în mărime de 2000,00 de lei, or, suma de 1853 de lei este prevăzută conform minimului de existență al BNS.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor art. 63, art. 74, art. 76, art. 82, art. 83, art. 98 din Codul familiei, art. 18 din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului.

Reclamanta a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori: XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Veronica Gumennaia, încasarea din contul pârâtului Buga Dmitri, în beneficiul reclamantei a pensiei de întreținere a copiilor minori, într-o sumă bănească fixă în mărime de 3000 de lei lunar pentru fiecare copil, în total 9 000 de lei, începând cu data adresării în instanță și până la majoratul copiilor, încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a întreținerii materiale lunar în mărime de 2 000 de lei până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului minor XXXXX, încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a pensiei de întreținere pentru perioada august 2021-noiembrie 2021, în sumă de 36 000 de lei.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Gumennaia. S-a stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX, copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Veronica Gumennaia. S-a încasat lunar de la Dmitri Buga, în beneficiul Veronicăi Gumennaia, pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, XXXXX și XXXXX, în sumă bănească fixă în mărime de 2 800 de lei, pentru fiecare copil în parte, începând cu 01 decembrie 2021 și până la atingerea de către copiii minori a majoratului. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Dmitri Buga, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3 124 de lei.

La 04 octombrie 2022, Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, a depus apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii sub formă de hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

La 04 octombrie 2022, Dmitri Buga, reprezentat de avocatul Svetlana Moraru, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere pentru copii minori în mărime de 3 000 de lei lunar pentru fiecare și emiterea în partea aceasta unei noi hotărâri prin care să fie încasată pensia de întreținere centru copii minori în mărime de 997, 25 de lei lunar pentru fiecare.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur. S-a admis cererea de apel depusă de Dmitri Buga, reprezentat de avocatul Svetlana Moraru. S-a modificat hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, prin micșorarea sumei de la 2 800 de lei, la 2 000 de lei pentru fiecare copil.

În rest, hotărârea s-a menținut.

S-a încasat de la Dmitri Buga, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 160 de lei.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, instanța de fond temeinic și legal a admis pretenția intimătei-reclamante Veronica Gumennaia de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori, însă cuantumul acesteia a fost apreciat parțial incorect de instanță.

Instanța de apel a notat că, ambilor părinți le revine obligația de întreținere a copiilor săi minori, în scopul legitim de asigurare a unui suport material suficient dezvoltării armonioase a copiilor, în cazul în care părinții divorțează sau nu mai duc viață comună, iar obligația de întreținere a unui copil nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli bănești, implicând o mulțime de alte obligații și activități subsecvente.

Curtea de Apel Chișinău a relevat că, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația

eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimumului de existență pentru un copil.

Instanța de apel a reținut că, apelantul-pârât Dmitri Buga la moment nu este angajat, iar conform actelor anexate, în perioada 09 august 2022- 30 august 2022, s-a aflat la tratament în staționar la IMSP Spitalul Clinic XXXXX cu diagnoza XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, cu recomandări de a continua tratamentul. Respectiv, este relevant speței că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că solicitarea intimatei/reclamante Veronica Gumennaia cu privire la încasarea pensiei în mărime de 3 000 lei lunar, ce constituie mai mult de 100% din minimumul de existență pentru un copil, stabilit de Biroul Național de Statistică, nu este rațională și nici echitabilă, or sarcina de întreținere a copilului minor le revine ambilor părinți în mod egal și din acest considerent este corect de a încasa din contul pârâtului/apelant cuantumul pensiei, în sumă de 2 000 de lei, pentru fiecare copil.

Cât privește cuantumul pensiei de întreținere de 997,25 de lei, propus de Dmitri Buga, instanța de apel a conchis că acesta este insuficient și în detrimentul copiilor minori

Curtea de Apel Chișinău a notat că, prima instanță just a reținut că, reclamanta Veronica Gumennaia nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente că, în perioada august 2021- noiembrie 2021, a întreprins măsuri de acordare a întreținerii, nefiind întrunite astfel condițiile art. 98 alin. (3) din Codul familiei, or, nici în cadrul examinării cauzei în ordine de apel astfel de probe nu au fost prezentate, argumentele invocate în acest sens fiind declarative.

La 13 aprilie 2023, Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiunea integral.

În motivarea cererii a indicat că, instanța de fond, cât și cea de apel nu a argumentat privitor la cerința privind încasarea pensiei de întreținere pentru perioada anterioară adresării în instanță și încasarea pensiei de întreținere pentru mamă până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, or superficial s-au expus în hotărâri.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 februarie 2023.

Totodată, la 31 martie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice, părților, copia deciziei integrale din 07 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 121).

Astfel, recursul declarat la 13 aprilie 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 24 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului, copia recursului declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 128).

Până la examinarea admisibilității recursului, Dmitri Buga nu și-a valorificat drepturile sa la procedurale și nu a depus referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter neevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Veronica Gumennaia, reprezentată de avocatul Svetlana Mazur, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi